האונייה גיז,

מאת יניב בזרנו

אוניית הצי הקיסרי "גיז" הייתה גאוות הצי הצרפתי, פריגטה אשר נבנתה על ידי נפוליאון בונפרטה בכבודו ובעצמו,אשר קרא לה על שם פרנסואה, דוכס גיז, הגנרל אשר כבש את קאלה, המעוז האנגלי האחרון בצרפת, ובכך למעשה גירש את האנגלים מצרפת, לפני 300 שנה. היא לא חלקה את התהילה של האדם אשר נקראה על שמו, היא הייתה האונייה הכי ותיקה בצי הצרפתי, האונייה היחידה אשר עדיין לא הותקנו בה מנועי קיטור ונאלצה לשוט בכוח מפרשיה בלבד, והמלחמה היחידה אשר השתתפה בה לא הייתה נגד אנגליה, אלא דווקא נגד מרוקו, ולא כללה קרבות ימיים אדירים, ועתה, תחת הקיסר נפוליאון השלישי, עתידה הייתה האונייה להילחם ביחד עם הצי הבריטי, ולא כנגדו, אכן בושה גדולה לכל צרפת.

אבל לפני הקרבות הגדולים הייתה משימה אחת אשר הקיסר הטיל על האונייה, משימה אשר מלחיה קיוו כי תימשך לנצח לפני שייאלצו להכתים כבודם ולשתף פעולה עם האויב האנגלי.

רבים קיוו כי ימותו במשימה ובלבד שלא יצטרכו לשתף פעולה עם אויב נורא זה. היעד: סבסטופול, האימפריה הרוסית, ההתלהבות הייתה גדולה, ואיתה גם האכזבה כאשר שני יהודים עלו על האונייה.

אם היה בעולם הזה דבר אחד יותר נוראי מהאנגלים, הרי זה היהודים, רוצחי ישוע.

קצין צעיר שאל את רב החובל מה עושים יהודים אלה על ספינתו, והוא ענה את הנוראה בכל התשובות: "הם שליחים של משפחת רוטשילד". משפחת רוטשילד הייתה העשירה במשפחות העולם, והארורה במשפחות העולם, משפחה עשירה ומשפחה ארורה, שתי הגדרות כה דומות אחת לשנייה שהן צריכות להיות מילים נרדפות. נתן רוטשילד היה לאדם העשיר בעולם, והארור בעולם, אחרי שהימר על תבוסת נפוליאון וניצח. בהחלט בושה גדולה לכל העם הצרפתי. במקרה הזה השליחים היו דווקא שליחי הסניף הצרפתי של המשפחה, אבל את מי זה מעניין, רוב המלחים לא ידעו לקרוא, שלא לדבר על להבדיל בין נתן רוטשילד, ראש הסניף האנגלי לבין אחיו ג'יימס יעקב מאיר רוטשילד, חלוץ המהפכה התעשייתית בצרפת, בונה מסילות הרכבת אשר חיברו את כל מחוזות צרפת ביחד. כל שאר אוניות הצי הצרפתי נהנו מתרומה נכבדת של ג'יימס לשם התקנת מנועי קיטור, וצירופן לרשימת הלקוחות של מכרות הפחם שלו, כולן מלבד ה"גיז". בשביל מלחי הגיז השליחים היהודים הראו את פרצופם האמיתי כאשר רב החובל שאל אותם "מה אנו יכולים לעשות בשביל להנעים את שהותכם?" והשליח ענה "אתם יכולים להגיש אוכל כשר" יהודים ארורים, אפילו רב החובל ניסה להגיד להם לא, והם ענו לו "אתה רוצה מנוע קיטור או לא?" כן כן, ענה רב החובל, "מעתה על אוניית הצי הקיסרי גיז יוגש רק אוכל כשר". יהודים מאוד מאוד ארורים.

הירח עלה, והיהודים התיישבו בחדרם. יהושע היה איש עסקים ממולח, ואיש אמונו של יעקב מאיר רוטשילד, הוא היה נמוך, הוא לא היה יפה, הוא היה ניצול של פוגרומים ביוון, ובכל זאת היה נשוי ואב לארבעה ילדים, מנהל רשת של מספר בתי מרקחת בפריז. הוא זה אשר שכנע את רב החובל להגיש להם מזון כשר.

יונתן היה צעיר, וגבה קומה, והיה לו דבר שיהושע היה יכול רק לחלום עליו: שיער אדום.

הוא לא היה נשוי, לא ניהל עסק מימיו, וזאת הייתה הפעם הראשונה שלו מחוץ לפריס, אבל הוא היה תלמיד מצטיין בסורבון, ובגיל 20 שנה כבר החזיק בתואר שני ועבד על דוקטורט, אותו קיווה להשלים אחרי המשלחת. בכירי האוניברסיטה ניבאו שיהיה דוקטור לפני יום הולדתו העשרים וחמש.

"לא היית צריך לסכן את המשימה" גער ביהושע, "ועוד בשביל מזון כשר" אמר וירק.

"מסורת היא מסורת" ענה לו יהושע, "שלושת אלפים שנה, מאז משה רבנו, עם ישראל חי בזכות מסו" יריקה נוספת של יונתן השתיקה אותו "אופיום להמונים".

יהושע לא ידע איך לענות, הוא לא האמין, לא רצה להאמין, שזה מה שמלמדים באוניברסיטה.

"אני לא אוכל מהאופיום שלך" המשיך יונתן.

"אני כן אוכל" ענה רב החובל בעצמו, אוחז בידו בצלב שעליו נצלב ישוע "מי שאומר אופיום להמונים על בשר כשר היום יגיד אופיום על דמו של ישוע מחר, אבל כשאני אוכל את הלחם אז הלחם הופך בתוך הגוף שלי לבשרו של ישוע, וכשאני שותה את המים הם הופכים בתוך הגוף שלי לדמו של ישוע, וזה לא משנה אם הם כשרים או לא, אלא אם כן אתה מאמין באופיום להמונים".

יונתן לא ידע איך לענות, עד שרב החובל שאל אותו "מה אתה עושה כאן?"

"משלם על הדוקטורט שלי"

"תן לי לנחש" אמר רב החובל "זאת הפעם הראשונה בחיים שלך שאתה משלם על משהוא במקום לבקש מאבא שלך לשלם במקומך".

לא היו מילים בפיו של יונתן ורב החובל המשיך "אתה מזכיר לי את אח שלי, הוא לא עשה פרנק אחד כל החיים שלו, אבא שלי שלח אותו לסורבון להיות רופא, אבל במקום ללמוד הוא ניסה למרוד נגד הממשלה ונהרג בקרבות".

"נשמע שאח שלך היה גיבור, שעמד בגבורה נגד הטייקונים ובעלי ההון, אבל העם הצרפתי בגד בו".

רב החובל התפקע מצחוק "כזה גיבור שאבא שלי פשט את הרגל בגללו ואני הייתי צריך לחתום קבע רק בשביל לכסות את החובות שלו"

"החוב הוא של כל צרפת, לאחיך הגיבור".

עתה עיניו של רב החובל הופנו אל יהושע "אני מרחם עליך שאתה צריך לסבול אותו"

מיצרי הבוספורוס: נקודת החיבור בין הים השחור לים התיכון, לא מקום חשוב במיוחד בשביל מעצמות המערב, האימפריה הצרפתית והאימפריה הבריטית, והמעבר הימי החשוב ביותר בעולם בשביל מעצמות המזרח, האימפריה הרוסית והאימפריה העותמאנית. אם העתיד צופן מלחמה, כאן היא תתרחש, והיא תדע קרבות בסדר גודל שלא נראה מאז ימי נפוליאון בונפרטה. על גדות הנהר שוכנת העיר קונסטנטינופול, לשעבר בירת האימפריה הרומית המזרחית, ועתה בירת האימפריה העותמאנית. זה היה המקום בו רב החובל של ה"גיז" היה אמור לפגוש את שגריר צרפת באימפריה העותמאנית, ולקבל ממנו פקודות לגבי תפקידה של ה"גיז" בסבסטופול.

השגריר לא בא, במקומו הגיע שליח "כמה תותחים יש לך"

"עשרים וחמש בכל צד, ועוד שני תותחי רדיפה, מוכנים לירות למען האינטרסים של פריס"

"והם יירו" אמר שליח השגרירות "מחר אתה הולך להפגיז את העיר הזאת עד הכניעה"

לרב החובל נשארה רק שאלה אחת, "מה לעשות עם היהודים?"

"תהרוג אותם" ענה שליח השגרירות "לפני שהם בוגדים בך". רב החובל לא האמין למשמע אוזניו, והשליח ראה זאת, התיישב ועבר לדבר בקול שקט ורגוע "אני יודע שדבריי לא נשמעים כפקודות הקיסר, אבל הוא לא מכיר את היהודים כמוני, אני הייתי כאן, לפני חמש עשרה שנה, כאשר היהודים מכרו את כל יוון לסולטן העותמאני, אני הייתי ילד, כאשר הטייקון היהודי נתן רוטשילד מכר את נפוליאון בונפרטה לבריטים, בדיוק כמו שיהודה איש קריות מכר את ישוע.

תשובתו של רב החובל לא איחרה לבוא "אז אתה אומר שאתה היית כאן כאשר היוונים מרדו בעותומאנים, ובכל זאת קיבלת מינוי לקונסטנטינופול, האויבת הראשונה של יוון?".

לא היו מילים בפיו של השליח, אשר ספק רב היה האם הינו באמת שליח, עת צעק רב החובל "שומרים" ומלחיו הגיעו, מוכנים לתפוס את ה"שליח" לחקירה.

אך גם ה"שליח" לא נשאר חייב וקרא לשומר ראש, חמוש בשתי חרבות וחגורה מלאה בסכינים.

"אני מכיר את האדם הזה" אמר זקן הנגדים של ה"גיז" לרב החובל, "הוא היה פעיל פוליטי יווני בזמן המלחמה, חבר מפלגת "רוסיה" ומטיף גדול לרצח כל יהודי יוון"

"כי הם מכרו אותנו לעותמאנים!" השיב לו הפעיל ושלף אקדח.

ירייה אחת של תותח ימי הורידה את ידו והרגה את שומר ראשו.

זקן הנגדים תפס את הפעיל היווני ולקח אותו לחקירה עת רב החובל הניח רגלו על גופת שומר הראש "אף אחד לא מתעסק עם אוניית הצי הקיסרי גיז ונשאר בחיים".

עשרים שנה עברו מאז אותו היום הנורא, עשרים שנה של סיוטים כמעט כל לילה אשר לא נתנו ליהושע לישון, ועתה, ניצב הוא פנים אל פנים עם המקור לסיוטיו, אנטישמי יווני מאותו הסוג אשר רצח את כל משפחתו בפוגרום הנורא,היווני היה קשור ומיטב מלחי הגיז שמרו שלא ישתחרר.

"למה אתה מנסה להרוג אותי?" שאל אותו יהושע אך לא הייתה רמה של זלזול שתשובת היווני לא ירדה מתחתיה כאשר ענה "למה היהודים רצחו את ישוע?"

אך הדבר הנורא מכל לא היה תשובתו של היווני, אלא דווקא שהדבר היחיד אשר הפריד בין אותו היווני לבין ביצוע זממו היה רב חובל צרפתי נוצרי קתולי. האם זאת באמת התשובה לאנטישמיות?

הוא שאל את יונתן לדעתו וזה ענה בכנותו האופיינית "היווני, רב החובל, שניהם אותו דבר, שניהם עבדים של הטייקונים ובעלי ההון אשר מכרו את עמם, אבל יום אחד העם יתקומם נגד הטייקונים ובעלי ההון, וכשהיום הזה יגיע, לא תהיה עוד אנטישמיות, העם יבטל אותה"

זאת לא הייתה התשובה שיהושע ציפה לה, ולהפתעתו הרבה הוא קיבל תשובה יותר טובה מזו של בוגר אוניברסיטה יהודי דווקא מרב חובל צרפתי נוצרי קתולי "נפגשתי עם השגריר הצרפתי בקונסטנטינופול, השגריר האמיתי של צרפת בקונסטנטינופול, כמו גם עם השגריר הבריטי וסולטאן האימפריה העותמאנית בעצמו, השגריר הבריטי אמר לי שהאימפריה הבריטית הטילה סגר ימי על יוון, כעונש על האנטישמיות שלה, הסולטאן אמר לי שגורלו של השבוי היווני יחרץ על ידי לא אחר מאשר הרב הראשי של האימפריה העותמאנית, אשר אבלה מאוד על רצח מיטב יהודיה הנאמנים ביותר על ידי טרוריסטים יוונים, והשגריר הצרפתי נתן לי את הפקודה להפליג לסבסטופול, שם מחכים לנו מאה יהודים אשר פשעם היחיד הוא תמיכה באימפריה העותמאנית, ועל כך, סכנת טבח מרחפת מעל ראשם. משימתנו היא להוציא אותם מסבסטופול, ולהוריד אותם בנמל יפו, למען יעשו את דרכם לירושלים".

זאת הייתה התשובה שיהושע קיווה לקבל מאחיו היהודים, אך כרגיל, תשובתו של "אחיו היהודי" הייתה שונה לגמרי מכל דבר אשר היה יכול לדמיין.

"בירושלים, נקים חברת מופת של צדק ושוויון על פי עקרונות החכם שבאדם, קרל מרקס".

זאת לא הייתה החברה שיהושע קיווה להקים, וכאשר רב החובל שאל אותו מה לעשות בשביל שיהודי סבסטופול ירגישו בנוח על האונייה הוא ענה לו "אתם יכולים לא לשוט בשבת".

רב החובל צחק אבל יהושע היה מאוד רציני "אתה רוצה שריון של ברזל על האונייה הזאת או לא?"

יונתן, כהרגלו, לא היה מרוצה, "חבורה של פרימיטיבים" הוא רטן לעצמו, אבל מאז היום הזה, ועד הוצאתה משירות, אוניית חיל הים הצרפתי גיז שמרה שבת.